

Over levend naar Nederland getransporteerde exotische spinnen

door

L. VAN DER HAMMEN.

In 1946 arriveerden in Leiden enige kisten, die gedurende de oorlog in Buitenzorg gestaan hadden. Eén dezer kisten bevatte 1 ♀ van *Scytodes fusca* Wlk., een pantropische soort, behorende tot de Sicariidae. In 1948 ontving het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie weer een aantal kisten uit Buitenzorg, waarin eveneens enkele spinnen voorkwamen. Behalve 1 ♀ van *Scytodes fusca*, nu bovendien 2 ♀♀ van *Loxoscelis rufescens* (Dufour), evenals *Scytodes fusca* een pantropische Sicariide.

In aansluiting op deze vondsten heb ik nagegaan welke geïmporteerde soorten in de collecties van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie aanwezig waren. Afgezien van enkele in warme kassen voorkomende soorten, die elders in een afzonderlijk artikel behandeld zullen worden, kunnen nog twee soorten genoemd worden.

De ene soort is *Heteropoda venatoria* (L.), een spin die vaak met bananen meegevoerd wordt en in alle tropische havenplaatsen algemeen voorkomt. Het museum bezit twee geïmporteerde exemplaren. Het eerste is gevonden te Bolsward tussen bananen; het tweede exemplaar, afkomstig van een schip, is te Rotterdam gevangen.

De andere soort, afkomstig uit de collectie-Van Hasselt, staat in diens Catalogus vermeld als *Oecobius cellariorum* (Dugès), een mediterrane soort. Er zijn twee exemplaren van: één gevangen in 1866 te Utrecht, het andere in 1870 te Amsterdam. Nader onderzoek van deze exemplaren toonde aan, dat in beide gevallen de achterste middenogen groter zijn dan de voorste, terwijl bovendien de poten vage, maar niettemin duidelijke ringen vertonen. Deze kenmerken bewijzen, dat wij met *Oecobius annulipes* Lucas te doen hebben. Ook deze soort is verspreid over de tropen van de gehele wereld.

Bonnet heeft in 1930 een overzicht gegeven van alle in de literatuur vermelde gevallen van naar Europa getransporteerde, exotische spinnen (Ann. soc. ent. Fr. 99: 49). Met uitzondering van *Heteropoda venatoria* ontbreken op deze lijst de hierbovengenoemde soorten.

Leiden, Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, December 1948.

Is *Melitaea didyma* (Esper, 1779) in Nederland gevangen?

door

C. O. VAN REGTEREN ALTENA.

In Juli 1946 verwierf het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie de vlinderverzameling van J. Stoffels uit Steyl (L.). Deze collectie bevat ruim 2700 Macrolepidoptera, die voor het grootste deel door Stoffels persoonlijk in de omgeving van zijn woonplaats zijn verzameld. Het merendeel dezer dieren is van datum- en vindplaatsetiketten voorzien. Een aantal exemplaren zijn blijkens het etiket in Duitsland verzameld, voornamelijk vlak over de grens in de omgeving van Venlo (vindplaatsen Bracht, Brügggen en Straelen), verder te Gemünd bij Aken, terwijl een enkel exemplaar door Stoffels' zoon, die in 1944 in Duitsland

tewerk gesteld was, uit Württemberg werd meegebracht. De verzameling bevatte tenslotte een aantal ongeëtiketteerde vlinders, die volgens mededeling van de heer Stoffels door hem gevangen zijn toen hij met zijn collectie begon en nog niet over etiketten beschikte. Daar hij toen nog niet buiten ons land verzamelde, zijn deze exemplaren achteraf in overleg met de heer Stoffels voorzien van etiketten: „N. Limburg, J. Stoffels”.

Bij het opnemen van deze vlinders in de fauna-collectie van ons Museum bleken er 2 ♀♀ van *Melitaea didyma* (Esper) tussen te zijn met de etiketten „Baarlo, Juli 1935” en „Baarlo, Aug. 1935”. Deze soort is niet als inlands bekend. Haar voorkomen in ons land lijkt onwaarschijnlijk, omdat de dichtstbijzijnde vindplaats, volgens vriendelijke mededeling van de heer Lempke, in de Z.O. hoek van de Belgische Ardennen ligt. In Juni 1948 besprak ik deze kwestie met de heer Stoffels, die het onwaarschijnlijk achtte dat er een vergissing in de etiketten zou zitten, daar hij altijd zeer conscientieus tewerk was gegaan, maar anderzijds na zoveel jaren de mogelijkheid van een vergissing moeilijk geheel kon uitsluiten. Hoewel het mij daarom het beste lijkt de soort voorlopig niet als in ons land gevangen te beschouwen, leek het mij goed, het weinige dat ik omtrent deze twee exemplaren na kon gaan, hier even vast te leggen.

Leiden, Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, October 1948.

Boekbespreking.

Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Reeks I, 1948. Prijs leden f 2.—, niet-leden f 3.50. 142 pp.

Het is een teken van bloei, dat het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, dat reeds mooi werk verricht met de publicatie van zijn Natuurhistorisch Maandblad, thans heeft kunnen overgaan tot de uitgave van deze „publicaties”, die op ongeregelde tijden verschijnen en de meer omvangrijke en/of wetenschappelijke bijdragen omvatten.

De entomologie wordt bij het Genootschap niet vergeten, mede dank zij het feit, dat verscheidene onzer leden zich ook bij het Genootschap hebben aangesloten. Onze orthopteroloog C. J. M. Willemse o.a. schrijft en beschrijft er regelmatig in en het behoeft ons dus niet te verwonderen, dat het entomologisch gedeelte der „Publicaties” bestaat uit een doorwrocht artikel van zijn hand: „Notes on the Neotropical subfamily Paulininae (Coelopterinae)” — p. 133—142, f. 1—10, met uitvoerige beschrijvingen (w.o. één nova species) en literatuuropgave van deze interessante groep Zuidamerikaanse sprinkhanen, die een semi-aquatische levenswijze hebben.

G. L. van Eindhoven, Eindhovenstraat 36, Haarlem.

Korte mededelingen.

Vlindertrek in 1947. In de derde dekade van Augustus '47 verrichtte ik een onderzoek in de buitenduinen bij Hargen. Daarbij nam ik gedu-